

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky E., bytom S. 291/27, X.zast. splnomocneným zástupcom L.bytom . 186/7, X.proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 18. marca 2008 č. 545 930 3960, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sd/131/2008-36 z 2. marca 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 2. marca 2009, č. k. 42Sd/131/2008-36 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. a) a d) OSP rozhodnutie odporkyne z 18. marca 2008 č. 545 930 3960, ktorým odporkyňa uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v sume 27.265,- Sk v dobe od 10. októbra 2005 – 9. mája 2006 z dôvodu nesplnenia riadnej ohlasovacej

povinnosti, čím porušila „povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. b) zákona o sociálnom poistení“.

Krajský súd v zrušujúcom rozsudku dôvodil tým, že o uvedenej veci už raz rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý rozsudkom zo dňa 31.10.2007, č. k. 34Sd/42/2007-41 rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Odporkyňa sa voči tomuto rozhodnutiu krajského súdu neodvolala a preto nadobudlo právoplatnosť. Krajský súd dospel k právnomu záveru, že odporkyňa neunesla dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie, že navrhovateľka vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej dávka vdovského dôchodku vyplatila neprávom podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení.

Z administratívneho spisu odporkyne mal krajský súd preukázané, že odporkyňa nijako nedoplnila dokazovanie a za rovnakého a nezmeneného skutkového stavu rozhodla druhýkrát rovnako napriek tomu, že krajský súd jej prvé rozhodnutie z dôvodu neunesenia dôkazného bremena zrušil. Krajský súd pritom poukazuje na to, že odporkyňa je právnym názorom súdu viazaná (§ 250r OSP). Neobstojí ani tvrdenie odporkyne, že v prvom rozhodnutí rozhodla podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení a v tomto druhom (napadnutom rozhodnutí) rozhodla podľa § 236 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení, pretože skutkový stav sa nezmenil. Z tohto dôvodu keď raz krajský súd rozhodol, že nebolo odporkyňou preukázané, že navrhovateľka prijímala dávku alebo jej časť, hoci vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila (§ 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení), nemôže odporkyňa dospieť k právnomu záveru, že navrhovateľka si nesplnila povinnosť uloženú v § 227 ods. 2 písm. b) zákona o sociálnom poistení (vo vtedy platnom znení), že bola povinná preukázať skutočnosť rozhodujúce na vznik a na zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu.

Krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne aj z dôvodov nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, pretože má zato, že odôvodnenie rozhodnutia je nedostatočné a nespĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia podľa § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu uviedla, že nesúhlasí s právnym názorom súdu. Podľa odporkyne je preukázané, že navrhovateľka si nesplnila ohlasovaciu povinnosť ustanovenú zákonom, pretože vôbec nehlásila, či jej dcéra v školskom roku 2005/2006 bude pokračovať v štúdiu, a preto výplata jej vdovského dôchodku nemohla byť

zastavená skôr, aby sa predišlo k vzniku preplatku na vdovskom dôchodku. Prerušenie štúdia hlásila dcéra navrhovateľky L. pod r. č. X., pod ktorým poberala sirotsky dôchodok, čím si svoju ohlasovaciu povinnosť vo vzťahu k sirotskému dôchodku splnila, avšak oneskorene. Sama navrhovateľka prerušenie štúdia svojej medzičasom vydatej dcéry vôbec neoznámila.

Nesplnenie niektorej z povinností príjemcu dávky spočívajúce v tom, že príjemca dávky neoznámí riadne a včas rozhodujúce skutočnosti na nárok na dávku a jej výplatu, zakladá zodpovednosť za prípadný následok a povinnosť vrátiť neprávom vyplatené sumy.

V prípade, že navrhovateľka nevedela o prerušení štúdia jej dcéry L., a preto prijímala dávku alebo jej časť, vyvstáva potom podľa odporkyne otázka, ako mohla splniť podmienku starostlivosti o nezaopatrené dieťa, ktorá vyplýva priamo z ustanovenia § 74 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom poistení. V danom prípade by navrhovateľka nemohla mať nárok na výplatu vdovského dôchodku. Odporkyňa žiadala zmenu prvostupňového rozsudku a potvrdenie svojho rozhodnutia.

Navrhovateľka žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd zhodne s krajským súdom konštatuje, že rozhodnutie z 18. marca 2008 nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 236 ods. 1 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom. Podľa dôvodov rozhodnutia navrhovateľka nehlásila, že jej dcéra v školskom roku 2005/2006 bude pokračovať v štúdiu, čím porušila povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. b) zákona.

S poukazom na ustanovenie § 74 ods. 3 zákona mala odporkyňa v rozhodnutí predovšetkým uviesť, či v dôsledku nehlásenia skutočnosti, že jej dcéra bude študovať, zanikol nárok na vdovský dôchodok. Také skutkové a právne dôvody rozhodnutie neobsahuje, preto tvrdenie, že dôchodok nepatril, je zjavne nepreskúmateľné. Odvolací súd vzhľadom

na uvedené vníma právny názor krajského súdu vyslovený na str. 3 ods. 1 rozsudku ako vysvetľujúci k samotnej nepreskúmateľnosti rozhodnutia a tiež vo vzťahu ku skoršiemu konaniu v predmetnej veci. Odvolací súd však nepovažuje za vylúčené, aby právny dôvod vrátenia nepatriacej dávky bol v tomto konaní vymedzený inak (podľa § 236 ods. 1 písm. a/). Podstatné je, že skutočnosť, pre ktorú dávka nepatrí (ukončenie starostlivosti o nezaopatrené dieťa), musí byť v príčinnej súvislosti s nesplnením ohlasovacej povinnosti, že táto zákonná podmienka nie je splnená. V danom prípade však také odôvodnenie rozhodnutia rozhodnutie odporkyne postráda. Preto odvolací súd prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (§ 219 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková